

(63. 1.)

BRIEF VAN DEN MINISTER VAN JUSTITIE.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder n°. 159
der Zitting 1904—1905.)

Aan
den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

No. 375.

Bericht op schrijven van
12 December 1905, n°. 71,
betreffende wetsontwerpen
administratieve rechtspraak.

's GRAVENHAGE, 9 Januari 1906.

De Commissie van Voorbereiding voor de wetsontwerpen betreffende de administratieve rechtspraak heeft, blijkens den bij Uwe nevenvermelde missive gevoegden tot U Hoogedelgestrenge gerichtten brief van haren voorzitter d.d. 11 December 1905, n°. 16, het verlangen te kennen gegeven, dat aan de Kamer worden overlegd het over die wetsontwerpen door den Raad van State uitgebrachte advies en het door den Minister naar aanleiding van dat advies aan de Koningin uitgebracht rapport, terwijl het in de bedoeling ligt die stukken te doen drukken.

Ingevolge machtiging van de Koningin heb ik thans de eer aan dat verlangen te voldoen, door ter openbaarmaking in kopie aan U Hoogedelgestrenge toe te zenden het bedoelde advies van den Raad van State, benevens de daarbij behorende afzonderlijke adviezen van den heer Vice-president en van den heer Minister van Staat, Staatsraad mr. ASSER, alsmede het door mijn ambtsvoorganger naar aanleiding daarvan aan Hare Majesteit de Koningin uitgebracht rapport.

De mij toegezonden missive van den voorzitter der in den aanhef bedoelde Commissie van 11 December 1905, n°. 16, is eveneens hiernevens gevoegd.

De Minister van Justitie,

E. E. VAN RAALTE.

(63. 2.)

ADVIES VAN DEN RAAD VAN STATE.

N°. 15.

Hierbij behooren afzonderlijke
adviezen van den
Vice-president en van den
Staatsraad ASSER.

's GRAVENHAGE, den 4 October 1904.

Aan de Koningin.

Krachtens machtiging van Uwe Majesteit heeft de Minister van Justitie, bij missive dd. 27 April 1904, bij den Raad van State de overweging aanhangig gemaakt van drie ontwerpen van wet met de daarbij behorende memoriën van toelichting, betreffende wettelijke maatregelen tot regeling der administratieve rechtspraak.

Na gehouden onderzoek dezer belangrijke ontwerpen heeft de Raad de eer het navolgende in het midden te brengen:

1°. De invoering der administratieve rechtspraak is bij art. 154 der Grondwet facultatief gesteld. Omtrent de wenschelijkheid dier invoering, waarvan de beteekenis bij § 1 van het Verslag der Staatscommissie van 1891 uitnemend is toegelicht, blijkt weinig of geen verschil van meening te bestaan. Zij is dan ook door dit Kabinet tot een der hoofdpunten van zijn werkplan gemaakt. Onder die omstandigheden kan de Raad slechts hulde brengen aan de ernstige poging van den Minister om dit belangrijk onderwerp te regelen.

2. Tot bereiking van dit doel zijn, volgens de Memorie van Toelichting noodig zes wetsontwerpen, waarvan drie (I, II en III) aan den Raad ter overweging zijn overgelegd, terwijl de strekking van de drie andere slechts in hoofdzaak bij de Memorie van Toelichting op ontwerp I is medegedeeld. Bedoeld moet dus zijn de ontwerpen I, II en III vooraf aan de goedkeuring der Staten-Generaal te onderwerpen en eerst nadat die goedkeuring is verkregen, de onderwerpen bedoeld bij de ontwerpen IV, V en VI ter hand te nemen en voor wettelijke vaststelling gereed te maken. Daar voor de beoordeeling der drie eerstgenoemde ontwerpen, de uitgewerkte regeling der drie laatstgenoemde ontwerpen niet bepaald noodig is, bestaat tegen deze wijze van behandeling bij den Raad geen bezwaar. Een woord van toelichting op dit punt in de Memorie van Toelichting op ontwerp I ware echter gewenscht.

3°. Bij eene goede regeling der administratieve rechtspraak is niet alleen het belang der justitie, maar ook dat der administratie, dat is, van alle Departementen, betrokken. Mede-onderteekening van alle Departementshoofden, evenals bij het ontwerp Zondagswet, als waarborg dat ook met laatstgenoemd belang voldoende is rekening gehouden, ware dus zeer gewenscht geweest.

4°. De drie aan den Raad ter overweging aangeboden ontwerpen vormen één samenhangend geheel, waarvan hoofdinhoud en strekking bij de Memorie van Toelichting op ontwerp I uitvoerig zijn toegelicht.

Dat er eene Koninklijke Staatscommissie is geweest tot voorbereiding van de invoering der administratieve rechtspraak, samengesteld uit sommiteiten op administratief en rechtskundig gebied, die uitgewerkte regelingsvoorstellen heeft ingediend, blijkt uit die toelichting slechts in zoverre, dat zij aanvangt met een woord van hulde aan wijlen professor Buys en met de vermelding van het verslag der Staatscommissie waarvan ook hij deel uitmaakte, als „voortreffelijk”. Daarbij blijft het echter. Geheel in afwijking van de houding door den Minister aange-